

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

**PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MECENAVIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

(Nr. TAP-17-1159(2); 17-1163(2); TAIS Nr. 17-12972; 17-12973)

2017-11-21 Nr. NV-2943

Vilnius

Projektų rengėjas: Kultūros ministerija.

Projektų tikslas: skatinti mecenavimo tradicijų kūrimą, privačias investicijas kultūros ir meno, visuomenės gerovės iniciatyvoms.

Dabartinė situacija:

- **Paramos** juridiniams ir fiziniams asmenims teikimas ir gavimas **nustatytas Labdaros ir paramos įstatyme**.
- **Paramos gavėjais gali būti:** labdaros ir paramos fondai; biudžetinės įstaigos; asociacijos; viešosios įstaigos; religinės bendruomenės, bendrijos ir religiniai centrai; tarptautinių visuomeninių organizacijų padaliniai; kiti juridiniai asmenys (išskyrus politines partijas), kurių veiklą reglamentuoja specialūs įstatymai ir kurių veiklos tikslas nėra pelno siekimas, taip pat ir fiziniai asmenys, kuriems Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymo nustatyta tvarka suteiktas meno kūrėjo statusas (nuo 2017-01-01).
- **Numatytos mokesčių lengvatos (pelno mokesčio** mokėtojams, turintiems teisę teikti paramą ir labdarą, iš pajamų leidžiama atskaityti visas išmokas (išskyrus išmokas grynais pinigais, viršijančias 250 bazinės socialinės išmokos dydžio sumą (9500 eurų); taikomas **0 proc. pridėtinės vertės mokesčio (PVM) tarifas; pajamos, gautos kaip labdara arba parama, yra neapmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu (GPM)).**
- **Lietuvoje nėra reglamentuotas sąvokos „mecenatas“ vartojimas, nėra skiriamas valstybės pripažinimas asmenims, kurie savanoriškai, neatlygintinai teikia paramą su kultūra ir menu susijusiems valstybei svarbiems projektams įgyvendinti.**

Projektų esmė: siūloma reglamentuoti mecenavimą:

- Apibrėžti mecenatų kategorijas: *nacionalinis mecenatas* (projektui (-ams) daugiau nei vienos savivaldybės lygmeniu skyręs *ne mažiau nei 1 mln. eurų paramą*) ir *savivaldybės mecenatas* (projektui savivaldybės lygiu skyręs *ne mažiau nei 250 tūkst. eurų paramą*);
- Apibrėžti mecenuojamųjų projektų sritis (asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra, kultūra ir kultūros paveldas, menas, mokslas, religija, socialinė gerovė, sportas ir kūno kultūra, švietimas, visuomenės informavimas) ir kriterijus, pagal kuriuos būtų sprendžiama, ar projektas pripažintinas mecenuojamuoju projektu; Kultūros ministerija organizuos projekto kultūrinio ir socialinio poveikio vertinimą).
- Nustatyti projekto pripažinimo mecenuojamuoju eiga, Mecenavimo tarybos sudarymą (Mecenavimo tarybos sudėtį nustatys Vyriausybė; Mecenavimo taryba vertins projektų atitiktį įstatymo reikalavimams, pripažinimą mecenuojamaisiais, suteiks mecenato vardą ir kt.).
- Apibrėžti mecenato vardo suteikimo procedūrą, mecenato ženklo įteikimą (sausio 25 d. – Vilniaus pagarsinimo dieną), mecenato vardo įamžinimą (įrašoma į Mecenatų knygą, kuri būtų saugoma Valdovų rūmuose).
- Taikyti analogiškas mokesčių lengvatas, kaip ir labdaros ir paramos teikėjams ir gavėjams.

Atitiktis Vyriausybės programai: įgyvendina Vyriausybės priemonių plano 2.3.6.4. priemonę „Kompleksinių kultūros projektų ir meno mecenavimo populiarinimas bei palankios filantropijai aplinkos gerinimas, siekiant privataus investavimo (Mecenatystės įstatymo ir susijusių įstatymų

projektų parengimas, kompleksinių investicijų ir mecenavimo populiarinimas) – **2017 m. II ketv.**

Derinimas:

- Su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Krašto apsaugos ministerija suderinta be pastabų.
- Atsižvelgta į Finansų ministerijos, Ūkio ministerijos, Švietimo ir mokslo ministerijos ir Valstybinio patentų biuro pastabas ir pasiūlymus.
- Dėl Kūno kultūros ir sporto departamento, Konkurencijos tarybos, Sveikatos apsaugos ministerijos ir Teisingumo ministerijos pastabų, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, teikiama derinimo pažyma.
- Patikslinta įvertinus Teisės grupės išvadoje Nr. NV-2157 ir Politikos įgyvendinimo grupės Strateginių kompetencijų grupės pažymoje Nr. NV-2161 pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Dalykinio vertinimo išvada:

- Teikiamą Projektą siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.
- Kultūros ministerija iki pateikimo pasirašyti Ministrui Pirmininkui patikslins Projektą pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje NV-2932 pateiktas pastabas.

Politikos įgyvendinimo grupės patarėja

Nomeda Poderienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. (8 5) 219 3400, faks. (8 5) 262 3120, el. p. dmm@lrkm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-11-13 Nr. *SA-348*

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MECENAVIMO ĮSTATYMO PROJEKTO TEIKIMO

Įvertinusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2017 m. rugpjūčio 23 d. išvadoje Nr. NV-2157 ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Politikos įgyvendinimo grupės Strateginių kompetencijų grupės 2017 m. rugpjūčio 24 d. pažymoje Nr. NV-2161 pateiktas bei 2017 m. rugpjūčio 21 d. ir 2017 m. rugsėjo 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijoje vykusiuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos (toliau – ministerija) atstovų pasitarimuose bei 2017 m. spalio 20 d. vykusiame Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir ministerijos atstovų pasitarime aptartas pastabas ir pasiūlymus, ministerija teikia patikslintą Lietuvos Respublikos mecenavimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projektu siūloma pasirinkti Europos tradicijas atitinkantį mecenavimo modelį ir skatinti mecenavimo tradicijų kūrimą ir puoselėjimą, privačias investicijas kultūros ir meno, visuomenės gerovės iniciatyvoms, kelti mecenavimo autoritetą, diegti filantropines vertybes visuomenėje, nustatyti reikalavimus nacionaliniams ir savivaldybės mecenatams, mecenuojamųjų projektų kriterijus ir esmines sąlygas, projekto pripažinimą mecenuojamuoju, nacionalinio ir savivaldybės mecenato vardo suteikimą, nacionalinio mecenato ir savivaldybės mecenato ženklų įteikimą, nacionalinio mecenato ir savivaldybės mecenato vardo įamžinimą ir netekimą. Jungtinėje Karalystėje ir beveik visoje Europoje filantropija elitizuota, tapatinama su Viktorijos laikų „geradaryste“, moraliniu teisumu. Atsižvelgdama į mokslinę literatūrą, ministerija siūlo mecenavimu pripažinti tik didelės vertės paramą (1 milijono eurų, 250 tūkst. eurų). Valstybės vaidmuo skatinant mecenavimą turėtų būti papildytas vertybiniais imperatyvais (valstybės pripažinimu, viešinimu, apdovanojimu). Ypač pabrėžtina, kad vertybinės mecenavimo skatinimo praktikos ilgainiui veikia visuomenės mentalitetą, diegia filantropines vertybes ir formuoja teigiamą mecenavimo įvaizdį. Atsižvelgiant į ribotas valstybės biudžeto galimybes, siūloma nenustatyti jokių naujų skatinamųjų priemonių (mokesčių lengvatų) mecenavimo dalyviams, išlaikant mokesčių įstatymuose nustatytas mokesčių lengvatas, kuriomis naudojasi labdaros ir (arba) paramos teikėjai.

Įvertinusi anksčiau buvusias iniciatyvas mecenavimo reguliavimo klausimu (Lietuvos Respublikos kultūros mecenavimo įstatymo projektas, reg. Seimo TAIS Nr. XIP-3781, Lietuvos Respublikos mecenavimo įstatymo projektas, reg. Seimo TAIS Nr. 16-3533, Lietuvos Respublikos nacionalinio mecenato ir savivaldybės mecenato statusų įstatymo projektas, reg. Seimo TAIS Nr. 17-6177 ir kt.), ministerija laikosi pozicijos, kad valstybės vaidmuo skatinant mecenavimą turėtų būti papildytas vertybiniais imperatyvais (valstybės pripažinimu, viešinimu, apdovanojimu).

Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad nacionalinio mecenato ženklus iškilmingoje aplinkoje įteikia Ministras Pirmininkas ar jo įgaliotas ministras sausio 25 dieną (Vilniaus pagarsinimo dieną). Nacionalinių mecenatų ir savivaldybės mecenatų vardai įrašomi į Mecenatų knygą, kuri pildoma ir saugoma Nacionaliniame muziejuje Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmuose. Tikimasi, kad vertybinės mecenavimo skatinimo praktikos ilgainiui veiks visuomenės mentalitetą, diegs filantropines vertybes ir formuos teigiamą mecenavimo įvaizdį. Konkrečios Įstatymo projekte siūlomos nustatyti teisinio reguliavimo priemonės apibūdinamos ir jas pagrindžiantys argumentai nurodyti kartu su Įstatymo projektu teikiamame Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Įstatymo projektu įgyvendindamas Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 163.3 papunktis ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano (toliau – Planas), patvirtinto Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 2.3.6 priemonės 4 punktas. Siektinas Plano 2.3.6 darbo įgyvendinimo rodiklis 2020 metais – 5 kultūros projektų mecenatai.

Įstatymo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Įstatymo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

Įstatymo projekte pateikiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai suderinti su Valstybine lietuvių kalbos komisija darbo tvarka ir bus paskelbti Terminų banke Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka iki pateikiant Įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seimui.

Įstatymo projektas išvadoms gauti buvo teiktas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos savivaldybių asociacijai, Lietuvos kultūros tarybai, Lietuvos mokslo tarybai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Kūno kultūros ir sporto departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos Vyskupų Konferencijai, Valstybiniam patentų biurui, Nacionaliniam muziejui Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmams. Aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija, Lietuvos Respublikos savivaldybių asociacija, Lietuvos kultūros taryba, Lietuvos mokslo taryba, Lietuvos pramonininkų konfederacija išvadų nepateikė, todėl laikytina, kad šios institucijos Įstatymo projektui pritaria. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Krašto apsaugos ministerija pastabų ir pasiūlymų Įstatymo projektui neturėjo. Lietuvos Vyskupų Konferencija informavo, kad Įstatymo projektui pritaria. Įstatymo projektas patikslintas pagal Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų darbo tvarka pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Įstatymo projektas patikslintas pagal Sveikatos apsaugos ministerijos, Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Valstybinio patentų biuro, Ūkio ministerijos, Švietimo ir mokslo ministerijos, Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos pastabas. Pažymėtina, kad visų Konkurencijos tarybos, Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Sveikatos apsaugos ministerijos, Teisingumo ministerijos pastabų ir pasiūlymų suderinti darbo tvarka nepavyko, todėl dėl šių pastabų teikiama derinimo pažyma.

Į visas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta. Dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos atsižvelgta iš dalies, siekiant aiškumo, pridedama derinimo pažyma.

Įstatymo projekto aiškinamasis raštas patikslintas atlikus analitinį vertinimą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Ministerijų kancleriams š. m. rugsėjo 19 d. pristatytus teisėkūros tobulinimo pasiūlymus.

Dėl Įstatymo projekto konsultuojamasi su visuomene, paskelbus Įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Įstatymo projektą parengė laikinai einanti Teisės skyriaus vedėjo pareigas Roberta Miliutienė, tel. (8 5) 219 3441, el. p. roberta.miliutiene@lrkm.lt.

PRIDEDAMA.

1. Lietuvos Respublikos mecenavimo įstatymo projektas, 4 lapai.
2. Lietuvos Respublikos mecenavimo įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 7 lapai.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos mecenavimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
4. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.
5. Įstatymo projekto derinimo pažyma, 8 lapai.

Kultūros ministrė

Liana Ruokyte-Jonsson

Roberta Miliutienė, tel. (8 5) 219 3441, el. p. roberta.miliutiene@lrkm.lt

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MECENAVIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI

2017 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos mecenavimo įstatymo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.
2. Įgalioti kultūros ministrę Lianą Ruokytę-Jonsson, o jai negalint dalyvauti – kultūros viceministrą Gytį Andrulionį, atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstant nurodytą įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Kultūros ministrė

Kultūros ministrė
Liana Ruokytė-Jonsson

2017.11.13

*Visąjį ryšį su Vyriaus. vsp. specialistė,
t.c. Liana Ruokytė-Jonsson (pam. k. 10),
Vilnius*

*P. e. Teisės š. vadėjo,
Pobuta Deivutė*
2017-11-08

LIETUVOS RESPUBLIKOS MECENAVIMO ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Lietuvos Respublikos mecenavimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) rengimą paskatinusios priežastys, parengto Įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvoje yra sudarytos mokesinės sąlygos remti kultūros, sporto ar kitas visuomenines iniciatyvas, tačiau nėra reglamentuotas sąvokos „mecenatas“ vartojimas, taip pat nėra skiriamas pakankamas visuomenės dėmesys ir valstybės pripažinimas asmenims, kurie savanoriškai, neatlygintinai ir nesiekdami finansinės naudos teikia paramą su kultūra ir menu, visuomenės gerove susijusiems Lietuvos valstybės raidai svarbiems mecenuojamiesiems projektams įgyvendinti.

Etimologine prasme *mecenavimo*, *mecenatystės* sąvoka siejama su asmenvardžiu Gaius Cilnius Maecenas, buvusiu Romos kultūros rėmėju (gyvenusi 68–8 m. pr. Kr.). Vertinant šiuolaikinę filantropiją ir mecenavimą, mokslinėje literatūroje atkreipiamas dėmesys į du kriterijus: pirma, veiksmo ir proceso tikslas turi būti viešoji gėrybė, antras kriterijus yra aukojimo intencija arba motyvas. Šiandien dažniausiai sutinkami mecenavimo pavyzdžiai yra renginių rėmimas, objektų kūrimas, meno kūrinių dovanojimas, savanorystė (veikla, taip pat patalpų suteikimas ir pan.). Kaip teigia Filantropijos studijų centro Indianos universitete (JAV) įkūrėjas, vienas iškiliausių filantropijos teoretikų, Robertas Paytonas, filantropijos ir mecenavimo samprata ir veiksmas iš esmės grindžiami morale ir etika, o tai iškelia šių koncepcijų įvairias vertybines, racionaliąsias ir neracionaliąsias plotmes.

Filantropijos tradicijas lemia kultūrinis šalies kontekstas ir politinės sistemos formavimosi istorinės ištakos. Skirtingos šalių mecenavimo patirtys atsispindi ir skirtingai vartojamos sąvokose. Mecenavimas, kaip sąvoka, yra būdingas Europai, o Vakarų tradicijoje (bendrosios teisės šalyse) mecenavimas kartais minimas kaip kultūros filantropija. Filantropijos sąvoka ir filantropijos veiksmas yra ypač populiarius reiškinys JAV, kur, skirtingai nuo Europos tradicijų, filantropija yra tapatinama ne tik su elitu, bet ir visa pilietine visuomene. Jungtinėje Karalystėje ir beveik visoje Europoje filantropija elitizuota, tapatinama su Viktorijos laikų „geradaryste“, moraliniu teisumu. JAV filantropijos koncepcija skiriasi nuo filantropijos sampratos Europoje, kur ji yra suprantama labiau kaip geranoriškumas nei kaip pilietinė pareiga. JAV nuo seno garsėja labdaringos veiklos dvasia, jose filantropija laikoma neatsiejama verslo bei socialinės politikos dalimi ir yra plačiai paplitusi visuomenėje bei per mokesčių sistemą ir socialines lengvatas donorams stipriai skatinama valstybės. Ši skirtumą patvirtina ir konkretus pavyzdys: Jungtinė Karalystė tik 1986 m. įvedė fiskalinį režimą, skatinantį labdarinę veiklą, o JAV mokesčių lengvatų praktika veikia nuo XVIII a., t. y. ilgiau nei bet kurioje Europos šalyje (Vaidelytė, 2006, 2013).

Įstatymo projektu siūloma pasirinkti Europos tradicijas atitinkantį mecenavimo modelį ir skatinti mecenavimo tradicijų kūrimą ir puoselėjimą, privačias investicijas kultūros ir meno, visuomenės gerovės iniciatyvoms. Valstybės vaidmuo skatinant mecenavimą turėtų būti papildytas vertybiniais imperatyvais (valstybės pripažinimu, viešinimu, apdovanojimu). Ypač pabrėžtina, kad vertybinės mecenavimo skatinimo praktikos ilgainiui veikia visuomenės mentalitetą, diegia filantropines vertybes ir formuoja teigiamą mecenavimo įvaizdį.

Įstatymo projekte siūloma apibrėžti mecenavimo, valstybės ir savivaldybės mecenato sąvokas, sritis, kuriose gali būti įgyvendinti mecenuojamieji projektai, nacionalinio mecenato ir savivaldybės mecenato vardo suteikimo tvarką, nustatyti nacionalinio mecenato ženklo įteikimo datą sausio 25 dieną (Vilniaus pagarsinimo dieną), nacionalinių ir savivaldybės mecenatų vardų įamžinimą ir netekimą.

Atsižvelgiant į ribotas valstybės biudžeto galimybes, nesiūloma nustatyti jokių naujų skatinamųjų priemonių (mokesčių lengvatų) mėcenavimo dalyviams, išlaikant mokesčių lengvatas, kuriomis naudojasi labdaros ir (arba) paramos teikėjai. Siekiant pasirinkti skatinamųjų priemonių (mokesčių lengvatų) modelį mėcenavimo dalyviams, vertintos galias mėcenavimo tradicijas turinčių bendrosios teisės šalių (JAV, Jungtinės karalystės) ir pagal kontinentinę tradiciją artima Nyderlandų Karalystės praktika. Kaip minėta, JAV mokesčių lengvatų praktika veikia ilgiausiai nei bet kurioje Europos šalyje. JAV filantropinės veiklos skatinimo praktika grindžiama finansiniu saugumu ir galimybe filantropine veikla užsitikrinti nuolatinės pensijų tipų išmokas iki pat mirties (donorai, paaugoję labdarai, gauna mokesčių lengvatą bei nuolatinės išmokas iš pelno, kurį labdaros gavėjas gauna ir donoro suteikto turto, Vaidelytė, 2006, 2013). Mentaliteto svarbą pabrėžia ir Nyderlandai, kuriuose filantropija apibrėžta kaip „pinigų suma arba dovana, auojojama iš dosnumo, privalomos arba savanoriškos intencijos, mokesčiai ir pan., kai grįžtamoji nauda nėra šio veiksmo esmė ir negali būti įvertinta piniginiiais vienetais“ (Schuyt, 2013, p. 22). Atsižvelgdami į skirtingą užsienio šalių praktiką mėcenavimo srityje, Įstatymo projekto rengėjai siūlytų pasirinkti pagal tradiciją artimesnį Nyderlandų modelį, pagal kurį mokesčių lengvatos nėra mėcenavimo tikslas ir jos nebus adekvačios (proporcingos) pasirinktoms mėcenavimo sumoms.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Vykdydama Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 163.3 papunktį ir įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 2.3.6 priemonės 4 punktą, Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos kultūros ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Konstitucijos 42 straipsnyje įtvirtinta, kad valstybė, be kitų dalykų, remia kultūrą ir mokslą, rūpinasi Lietuvos istorijos, meno ir kitų kultūros paminklų bei vertybių apsauga. Aiškindamas Konstitucijos 42 straipsnio antrojoje dalyje nustatytą reguliavimą Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad kultūros valstybinis rėmimas ir apsauga yra svarbi valstybės funkcija, viešasis interesas, taip pat kad Konstitucijos 42 straipsnio antrosios dalies nuostatos yra imperatyvios: jose ne tik yra nurodyta, kad kultūra turi būti remiama, bet ir yra įtvirtintas subjektas, turintis ir negatyvias, ir pozityvias pareigas užtikrinti, kad kultūra būtų remiama, – būtent valstybė (Konstitucinio Teismo 2005 m. liepos 8 d. nutarimas). Šios Konstitucijos nuostatos suponuoja valstybės pareigą formuoti ir vykdyti kultūros politiką taip, kad ji atitiktų viešąjį interesą, visuomenės poreikius. Pastaroji Konstitucijos nuostata, be kita ko, leidžia tvirtinti, kad valstybės parama kultūrai turėtų apimti ne tik valstybės finansinę paramą, bet ir visas kitas priemones, skirtas paremti ir skatinti kultūrą ir meną, t. y. vertybinius imperatyvus. Valstybė, pripažindama mėcenavimo naudą visuomenei, svarbiausius visuomenės gyvenimo klausimus, tokius kaip vertybiniai imperatyvai (mėcenavimas, mėcenato vardo pripažinimas, privačios investicijos kultūrai ir menui, viešosioms gėrybėms), turi reglamentuoti įstatymo nuostatomis.

Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (ypač pirmosios knygos „Bendrosios nuostatos“ II dalies „Sandoriai“, šeštosios knygos „Prievolių teisė“ I dalies „Bendrosios nuostatos“, II dalies „Sutarčių teisė“, XXVII skyriaus „Dovanojimas“ nuostatos) aktualus tarp mėcenatų ir

mecenuojamųjų susiklostantiems teisiniams santykiams, tačiau privatinės teisės nuostatos nereglamentuoja valstybės vaidmens mecenavimo procese ir yra dispozityvios.

Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymas numato galimybę teikti ir gauti paramą, tačiau mecenavimo tikslai, lyginant su labdaros ir paramos tikslais, yra specifiniai – savanoriškai, neatlygintinai ir nesiekiant finansinės naudos teikti paramą ne konkrečiam subjektui, o Lietuvos valstybės raidai svarbiems kultūros ir meno, su visuomenės gerove susijusiems projektams. Ypač pabrėžtina, kad mecenato parama skiriama viešajam gėriui sukurti. Mecenavimo motyvacija taip pat savo esme skiriasi nuo labdaros ir paramos teikimo: kultūros išliekamosios vertės suvokimas, vertybinės nuostatos, asmeninis domėjimasis konkrečia kultūros ar su ja susijusia sritimi, viešumas, pripažinimas, žinomumas. Anglosaksiškojo pasaulio diskurse filantropijos ir labdaros sąvokos taip pat skiriasi. Filantropija siejama su plataus spektro viešosiomis gėrybėmis – parama bažnyčiai, kultūros paveldui, meno kūrinių dovanojimu muziejams, o labdaros koncepcija yra siauresnė ir apima aukojimą vargšams, pagalbą ir kitą socialinės disfunkcijos mažinimą. Taigi šiuolaikinė filantropijos reikšmė apima ir mecenavimo sampratą, o labdaros sąvoką taikyti mecenavimo apibrėžtyse būtų netikslu. Dėl nurodytų priežasčių mecenatas ir mecenavimo tikslas yra specifiniai lyginant su paramos teikėjo ir paramos gavėjo statusu, paramos tikslu, paramos dalyku, pripažinimu ir įprasminimu.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projekte apibrėžiamos mecenavimo, nacionalinio mecenato, savivaldybės mecenato, mecenuojamojo projekto, paramos, nacionalinio mecenato ir savivaldybės mecenato ženklių sąvokos. Mecenavimas apibrėžiamas kaip Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nurodytiems paramos gavėjams – juridiniams asmenims – suteikta parama, skirta įgyvendinti Mecenavimo įstatymo nustatytus kriterijus atitinkančius mecenuojamuosius projektus. Filantropijos ir mecenavimo veiksmas pirmiausia turi remtis viešosiomis gėrybėmis, o ne asmeniniu interesu. Istorikai susiklostė, kad mecenatais pripažįstami ypatingai visuomenei nusipelnę globėjai (Mikalojus Kristupas Radvilas Našlaitėlis, Mykolas Kazimieras Pacas, Mykolas Kazimieras Oginskis ir kt.), skyrę ne tik lėšas kultūros ir meno vystymui, bet ir savo pasaulėžiūra prisidėję prie kultūros puoselėjimo.

Įstatymo projekte išskiriamos 1 000 000 eurų ir 250 000 eurų vertės mecenuojamųjų projektų ribos. Pažymėtina, kad nurodytos sumos Lietuvos gyvenimo lygio mastu yra aiškiai apibrėžtos, pripažintinos svarbiomis ir atitinka Lietuvos ekonomikos išsivystymo lygį, vertinant bendrąjį vidaus produktą. Didelės vertės projektai, be kita ko, sąlygos, kad mecenavimas bus skiriamas ypač svarbiems projektams, patenkantiems į kultūrinę atmintį. Pripažintina, kad kultūra negali išgyventi be verslo paramos (mecenatų, globėjų, paramos teikėjų). Taigi nedidelės privilegijuotos asmenų grupės (mecenatų) veikla leis prisidėti prie kultūros ir meno, visuomenės gerovės skatinimo konkrečiu atveju.

Asmuo, mecenuojamuosius projektus mecenuojantis savivaldybės lygmeniu, pripažintinas savivaldybės mecenatu, daugiau nei vienos savivaldybės lygmeniu – nacionaliniu. Apibrėžtos mecenatų kategorijos leis aiškiai išskirti, koks mecenatas gali būti laikomas savivaldybės ar nacionaliniu mecenatu. Konkrečiu atveju bus sprendžiama dėl nacionalinio ar savivaldybės mecenato vardo pripažinimo, kadangi mecenato vardo suteikimas siejamas su dviem kriterijais – suma ir teritorija.

Įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalyje išskiriamos šalys, kurių fiziniai ir juridiniai asmenys gali teikti paramą Lietuvos kultūrai ir menui, visuomenės gerovei, t. y. Europos Sąjungos,

Europos ekonominės erdvės šalys, Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos valstybės narės ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybės narės. Nurodytos šalys, be kita ko, atitinka Lietuvos integracinius kriterijus.

Siekiant nustatyti platų ir visapusišką mecenuojamųjų projektų ratą, Įstatymo projekte išskiriamos sritys (asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra, menas, mokslas, religija, socialinė gerovė, sportas ir kūno kultūra, švietimas, visuomenės informavimas), kuriose gali būti įgyvendinami mecenuojamieji projektai, taip pat pateikiamas baigtinis vertinamojo pobūdžio kriterijų sąrašas (mecenuojamojo projekto atitiktis Valstybės pažangos strategijai, kitoms strategijoms, kurias tvirtina Lietuvos Respublikos Seimas, arba kitiems planavimo dokumentams, kuriuos tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė; inovacijų skatinimas, infrastruktūros objektų sukūrimas, jų atnaujinimas (modernizavimas) ir kt.), iš kurių ne mažiau nei du turi atitikti mecenuojamasis projektas. Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalyje nustatytos sritys – asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra, kultūra ir kultūros paveldas, menas, mokslas, religija, socialinė gerovė, sportas ir kūno kultūra, švietimas, visuomenės informavimas – yra ypatingai susijusios su kultūra ir menu, visuomenės gerove, kadangi: kūno kultūra yra svarbi asmens ir visuomenės bendrosios kultūros dalis – žmogaus fizinė ir dvasinė raida (pratybos) ir jos rezultatas (fizinė ir psichinė darna, grožis, fizinis pajėgumas ir aktyvumas, sveikata; pagal Konstitucijos 53 straipsnio antrąją dalį valstybė skatina visuomenės kūno kultūrą ir remia sportą); visuomenės informavimas neatsiejama bendrosios kultūros sritis, skatinanti kritiškai mąstyti, naudotis informacinėmis ir ryšių technologijomis socialiniame, kultūriniame, ekonominiame ir politiniame gyvenime; religija nuo seniausių laikų priskirtina kultūrinio gyvenimo sričiai (bažnyčios, vienuolynai, krikščioniškas menas ir kt.); socialinė gerovė paliečia visus žmones tokiose srityse kaip socialinė rūpyba, bendras kultūrinis gyvenimas, o socialinės gerovės kūrimo motyvai savo esme yra filantropiniai; dėl asmens ir visuomenės sveikatos pažymėtina, kad menas gali prisidėti prie žmogaus gerovės kūrimo, juo labiau kad visose kultūrose sveikata buvo ir yra didžiausia vertybė; kultūros ir meno įtaka, kaip svarbi neatsiejama sveikatinimo proceso dalis, yra sritis, kurios potencialu Lietuvos žmonių sveikatai bei gerovei skatinti nėra deramai pasinaudojama, be to, meno ir meninės veiklos poveikis žmogaus dvasinei sveikatai yra neabejotinas, siekiant mažinti savižudybių skaičių, gerinti psichikos sveikatą; dėl švietimo, mokslo: Valstybinėje švietimo 2013–2022 strategijoje (strategijos 17.1 papunktyje), patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. XII-745 „Dėl Valstybinės švietimo 2013–2022 strategijos patvirtinimo“, įtvirtintas siekis didinti paramą švietimui privačiomis lėšomis; Valstybės pažangos strategijoje „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ (toliau – Strategija 2030), patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“, įtvirtinti siekiai ugdyti sveiką gyvenseną, kaip svarbią veiklios visuomenės prielaidą, remti akademinį, kūrybinį ir sporto neformalųjį ugdymą, sutelkiant geriausius šalies mokytojus, kultūros ir sporto ekspertus, pritraukiant užsienio specialistus, t. y. pritraukiant potencialius mecenatus. Siekiant didesnės verslo įtraukties į mokslą, Strategijoje 2030 numatytas siekis sudaryti Lietuvoje sąlygas verslo ir mokslo bendroms idėjoms realizuoti. Nurodytos sritys, be kita ko, neleis eliminuoti konkretaus projekto.

Pabrėžtina, kad Įstatymo projekte įtvirtinti objektyvūs kriterijai (mecenuojamojo projekto vertė) ir vertinamieji kriterijai leis išskirti, kurie projektai pripažintini mecenuojamaisiais projektais. Visais atvejais mecenuojamasis projektas turi turėti teigiamą poveikį visuomenei. Įstatymo projekto įgyvendinamuosiuose teisės aktuose bus nustatytas mecenuojamojo projekto poveikio vertinimas, kurį organizuos (atliks) Lietuvos Respublikos kultūros ministerija. Projekto poveikio vertinimas bus projekto pripažinimo mecenuojamuoju proceso dalis, kurios metu

specialias kompetencijas turintys asmenys, remdamiesi objektyviais duomenimis, įvertins projekto atitikimą 4 straipsnio 1 dalyje nustatytoms sritims, kriterijams ir projekto poveikį visuomenei ar jos daliai (Įstatymo projekto preambulė, Įstatymo projekto 2 straipsnio 4 dalis), pateiks pagrindimą Mecenavimo tarybai. Lietuvos Respublikos kultūros ministerija organizuos projekto kultūrinio ir socialinio poveikio vertinimą, t. y. ministerija spręs, kaip ir su kuriomis institucijomis ar privačiais asmenimis (teisės, audito, tyrimų paslaugas teikiančiais subjektais) bendradarbiaujant tikslinga atlikti konkretaus projekto poveikio vertinimą.

Mecenuojamųjų projektų atitiktį šio įstatymo reikalavimams vertina Mecenavimo taryba, kurios sudėtį nustato Vyriausybė. Atsižvelgiant į tai, kad valstybė, siekdama skatinti mecenavimo tradicijas, pasirenka vertybinį mecenavimo skatinimo modelį, Įstatymo projekto įgyvendinamuosiuose teisės aktuose bus numatomi asmenys, atstovausiantys aukščiausias valdžios institucijas, kultūros ir verslo sritis. Tikėtina, kad Vyriausybės nurodytos institucijos, kurių pavyzdžiai galėtų būti Lietuvos kultūros taryba, Lietuvos mokslo taryba, Lietuvos pramonininkų konfederacija, geriausiai atstovautų kultūros, mokslo ir verslo sritis (pvz., Lietuvos kultūros taryba sudaro sąlygas įvairiapusei kultūros ir meno plėtrai ir sklaidai; Lietuvos mokslo taryba atlieka ekspertines funkcijas svarstant šalies mokslo klausimus; Lietuvos pramonininkų konfederacija vienija šakines ir regionines asociacijas, apjungiančias visas pagrindines pramonės šakas ir pagrindinę Lietuvoje gaminamą produkciją). Pažymėtina, kad Mecenavimo tarybos sprendimas dėl projekto pripažinimo mecenuojamuoju ir mecenato vardo suteikimo yra Mecenavimo tarybos valios išraiška, kuri grindžiama laisva Mecenavimo tarybos valia. Siekiant netaikyti senaties dėl projektų pripažinimo mecenuojamaisiais ir mecenato vardo suteikimo, be kita ko, Įstatymo projekto 6 straipsnio 4 dalyje nustatytas mecenato vardo suteikimas fiziniam asmeniui po jo mirties, o juridiniam asmeniui – po jo pasibaigimo, suponuoja teisę šį vardą naudoti fizinio ar juridinio asmens teisių perėmėjams.

Įstatymo projekte numatoma mecenato vardo suteikimo sąlyga – nepriekaištinga reputacija, kaip ji apibrėžta Įstatymo projekto 6 straipsnio 2 dalyje. Pažymėtina, kad nepriekaištingos reputacijos reikalavimas taikytinas tiek fiziniam, tiek juridiniam asmeniui.

Įstatymo projekte nacionalinio mecenato ženklų įteikimo (įprasminimo) data pasirinkta sausio 25 diena (Vilniaus pagarsinimo diena). Istoriniuose šaltiniuose nurodyta, kad Lietuvos sostinė Vilnius rašytiniuose šaltiniuose pirmą kartą paminėtas 1323 metų sausio 25 dieną kunigaikščio Gedimino laiške „visiems visame pasaulyje išplitusiems Kristaus garbintojams“, kuriame pagonis Lietuvos valdovas paskelbė atverias savo šalį „kiekvienam geros valios žmogui“. Istoriniai šaltiniai teigia, kad būtent 1323 metų sausio 25 dieną kunigaikštis Gediminas plačiai paskleidė žinią apie Lietuvos sostinę Vilnių, kaip atvirą ir svetingą miestą, kviesdamas amatininkus, žemdirbius, dvasininkus ir kitų profesijų atstovus prisidėti prie miesto kūrimo. Taigi Vilniaus pagarsinimo diena svarbi visai Lietuvos valstybei, kurios kultūrinis gyvenimas neatsiejamas nuo ekonomikos, verslo ir verslo paramos. Nuo šios atmintinos dienos Vilnius įgijo daugiakultūrio miesto, kuriame sutaria skirtingos kilmės ir skirtingų tikėjimų žmonės, poveikslą. Konkrečios datos įtvirtinimas Įstatymo projekte suteiks aiškumo, kurs tradiciją, diegs filantropines vertybes visuomenėje. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos valstybės apdovanojimų įstatyme taip pat nustatytos apdovanojimų progos, įteikiantis asmuo. Mecenavimas laikytinas verslo parama menui, kultūrai ir visuomenės gerovei, todėl valstybė turėtų ir šiam reiškiniui teikti svarbą. Be kita ko, sausio 25 d. vėta aukštesnio įprasminimo (Gedimino laiškų diena).

Siekiant įamžinti mecenatų vardus, vedama Mecenatų knyga, kuri saugoma Nacionaliniame muziejuje Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmuose. Siūlomas nustatyti mecenatų vardų įamžinimo būdas skatins visuomenės susidomėjimą mecenuojamaisiais

projektais, garsins mecenatų vardus, turės išliekamąją vertę. Mecenatų knygos pavyzdys galėtų būti Vilniaus universiteto bibliotekos restauratorių sukurta Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų garbės svečių knyga, kuri atkartoja Lietuvos didžiojo kunigaikščio Žygimanto Augusto bibliotekos knygos istorinį įrišimą.

Siekiant teisinio reguliavimo išbaigtumo, Įstatymo projekte reglamentuojamas mecenato vardo netekimas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Teigiamos pasekmės – įtvirtintos mecenavimo tradicijos, nustatytos vertybinės paskatos mecenavimo procese, sudarytos prielaidos viešajam gėriui kurti. Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas įtakos korupcijai ir šalies kriminogeninei situacijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projektas tiesioginės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės, tačiau skatins socialiai atsakingą verslą.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Kitų įstatymų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Įstatymo projekte pateikiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai suderinti su Valstybine lietuvių kalbos komisija.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projekto nuostatos atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės aktus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos kultūros ministerija turės ūkiškai ir techniškai aptarnauti Mecenavimo tarybą, Lietuvos Respublikos kultūros ministro nustatyta tvarka organizuoti projektų pripažinimą mecenuojamaisiais projektais Mecenavimo taryboje, mecenuojamojo projekto poveikio vertinimą, taip pat į tai, kad bus reikalinga informacijos apie projektus pateikimo Mecenavimo tarybai ir duomenų apie asmens nepriekaištingą reputaciją rinkimo ir tikrinimo tvarka, turės būti patvirtintas mecenato ženklų dizainas, Lietuvos Respublikos kultūros ministras iki 2017

m. gruodžio 31 d. turės priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius aktus. Atitinkamai Lietuvos Respublikos Vyriausybė turės patvirtinti Mecenavimo tarybos sudėtį.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Priimtam Įstatymo projektui įgyvendinti (nacionalinio mecenato ir savivaldybės mecenato ženklams įteikti iškilmingoje aplinkoje, taip pat Mecenatų knygai parengti ir mecenatų ženklams pagaminti) reikės minimalių valstybės biudžeto lėšų, kurios bus skiriamos iš Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai skirtų biudžeto asignavimų.

Mecenuojamojo projekto poveikio vertinimas bus atliekamas pagal poreikį. Šį procesą organizuos Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, tačiau šis poveikio vertinimas nebus nuolatinė Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos funkcija, vyks epizodiškai, todėl planuojama, kad šis procesas vyks naudojantis turimais žmogiškaisiais ištekliais, prireikus bendradarbiaujant su suinteresuotomis ministerijomis.

Pažymėtina, kad 2020 numatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 2.3.6 darbo siekiamas įgyvendinimo rodiklis yra 5 kultūros projektų mecenatai. Preliminariai sprendžiant, lėšos 5 mecenavimo projektams įvertinti, pagaminti nacionalinio ir savivaldybės mecenato ženklus galėtų sudaryti 10 000–15 000 eurų.

13. Specialistų vertinimai, rekomendacijos ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą remtasi Lietuvos kultūros tarybos ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos finansuotu taikomuoju tyrimu „Nacionalinės kultūros mecenavimo strategijos sukūrimas“ (VšĮ Visuomenės institutas, 2014).

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai: „nacionalinis mecenatas“, „nacionalinio mecenato ženklas“, „mecenavimas“, „mecenuojamasis projektas“, „savivaldybės mecenatas“, „savivaldybės mecenato ženklas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Kultūros ministrė
Liana Ruokytė-Jonsson
2017.11.13

LIETUVOS RESPUBLIKOS
MECENAVIMO
ĮSTATYMAS

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

siekdamas, kad privačios iniciatyvos sistemiškai prisidėtų prie kultūros ir meno vystymo, visuomenės gerovės Lietuvoje;

skatindamas mecenavimo tradicijų įtvirtinimą ir mecenavimo teigiamo įvaizdžio kūrimą, filantropinių vertybių diegimą visuomenėje;

atsižvelgdamas į tai, kad vykdant mecenuojamuosius projektus sukuriamas teigiamas mecenavimo kultūrinis ir socialinis poveikis visuomenei,

priima šį įstatymą.

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato reikalavimus nacionaliniams ir savivaldybės mecenatams, mecenuojamųjų projektų kriterijus ir esmines sąlygas, projekto pripažinimą mecenuojamuoju, nacionalinio ir savivaldybės mecenato vardo suteikimą, nacionalinio mecenato ir savivaldybės mecenato ženklų įteikimą, nacionalinio mecenato ir savivaldybės mecenato vardo įamžinimą ir netekimą.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Nacionalinis mecenatas** – asmuo, mecenuojamuosius projektus mecenuojantis valstybės arba daugiau nei vienos savivaldybės lygmeniu ir pripažintas nacionaliniu mecenatu šio įstatymo nustatyta tvarka.

2. **Nacionalinio mecenato ženklas** – juvelyrinė segė, kuri skiriama nacionaliniam mecenatui.

3. **Mecenavimas** – Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nurodytiems paramos gavėjams – juridiniams asmenims – suteikta parama, skirta įgyvendinti šio įstatymo nustatytus kriterijus atitinkančius mecenuojamuosius projektus.

4. **Mecenuojamasis projektas** – kultūros, meno ar visuomenės gerovės projektas, kuriuo daromas objektyviais duomenimis pagrįstas teigiamas poveikis visuomenei ar jos daliai ir kuris pripažintas mecenuojamuoju šio įstatymo nustatyta tvarka.

5. **Parama** – kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme.

6. **Savivaldybės mecenatas** – asmuo, mecenuojamuosius projektus mecenuojantis savivaldybės lygmeniu ir pripažintas savivaldybės mecenatu šio įstatymo nustatyta tvarka.

7. **Savivaldybės mecenato ženklas** – juvelyrinė segė, kuri skiriama savivaldybės mecenatui.

3 straipsnis. Nacionalinis ir savivaldybės mecenatas

1. Nacionalinio mecenato vardas suteikiamas asmeniui, skyrusiam ne mažiau nei 1 000 000 eurų dydžio paramą mecenuojamajam projektui (-ams) įgyvendinti valstybės arba daugiau nei vienos savivaldybės lygmeniu. Savivaldybės mecenato vardas suteikiamas asmeniui, skyrusiam ne mažiau nei 250 000 eurų dydžio paramą mecenuojamajam projektui (-ams) įgyvendinti savivaldybės lygmeniu.

2. Nacionaliniais arba savivaldybės mecenatais pagal šį įstatymą gali būti Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės šalių, Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos valstybių narių, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybių narių fiziniai ir juridiniai asmenys.

4 straipsnis. Mecenuojamųjų projektų kriterijai ir esminės sąlygos

1. Sritis, kuriose gali būti įgyvendinti mecenuojamieji projektai:

- 1) Asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra;
- 2) Kultūra ir kultūros paveldas;
- 3) Menas;
- 4) Mokslas;
- 5) Religija;
- 6) Socialinė gerovė;
- 7) Sportas ir kūno kultūra;
- 8) Švietimas;
- 9) Visuomenės informavimas.

2. Sprendžiant, ar projektas pripažintinas mecenuojamuoju projektu, vertinami šie kriterijai:

1) projekto atitiktis Valstybės pažangos strategijai, kitoms strategijoms, kurias tvirtina Lietuvos Respublikos Seimas, arba kitiems planavimo dokumentams, kuriuos tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

- 2) inovacijų skatinimas;
- 3) infrastruktūros objektų sukūrimas, jų atnaujinimas (modernizacija);
- 4) indėlis moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai;
- 5) įtaka vizualiesiems menams, scenos menams, literatūrai, tarpdisciplininiam menui ir kitoms meno sritims;

- 6) ryšių su išeivija plėtojimas;
- 7) vietos bendruomenių stiprinimas;
- 8) valstybės arba regioninės tapatybės stiprinimas, visuomenės pilietiškumo skatinimas;
- 9) įtaka istorinei atminčiai ir tapatybei;
- 10) kultūrinio turizmo skatinimas;
- 11) kultūrinė edukacija (ugdymas kultūra ir menu);
- 12) meno ir kultūros, istorijos vertybių iš užsienio valstybių pritraukimas (grąžinimas);
- 13) socialinės atskirties mažinimas;
- 14) valstybės jubiliejų minėjimas.

3. Mecenuojamasis projektas turi būti vykdomas šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje srityje ir atitikti ne mažiau nei du šio straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus.

4. Informacija apie projekto atitiktį šio straipsnio 3 dalyje nustatytiems reikalavimams teikiama Mecenavimo tarybai Lietuvos Respublikos kultūros ministro nustatyta tvarka.

5 straipsnis. Mecenavimo taryba

1. Projektų atitiktį šio įstatymo reikalavimams vertina, projektus pripažįsta mecenuojamaisiais, mecenato vardą suteikia ir sprendimus dėl mecenato vardo netekimo priima Mecenavimo taryba Lietuvos Respublikos kultūros ministro nustatyta tvarka.

2. Mecenavimo tarybos sudėtį nustato Vyriausybė.

6 straipsnis. Nacionalinio mecenato ir savivaldybės mecenato vardo suteikimo ir naudojimosi juo sąlygos

1. Nacionalinio mecenato ir savivaldybės mecenato vardas suteikiamas nepriekaištingos reputacijos asmeniui, kurio paremtas projektas pripažintas mecenuojamuoju. Duomenų apie asmens nepriekaištingą reputaciją rinkimo ir tikrinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos kultūros ministras.

2. Asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos ir jam negali būti suteikiamas nacionalinio ar savivaldybės mecenato vardas, jeigu jis turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą už sunkų, labai sunkų nusikaltimą arba už nusikaltimą, kuriuo padaryta turtinė žala valstybei.

3. Nacionalinio ir savivaldybės mecenato vardas suteikiamas Mecenavimo tarybos sprendimu.

4. Nacionalinio mecenato ar savivaldybės mecenato vardas fiziniam asmeniui gali būti suteiktas ir po jo mirties. Nacionalinio mecenato ar savivaldybės mecenato vardas gali būti suteiktas ir pasibaigusiam juridiniam asmeniui.

7 straipsnis. Nacionalinio mecenato ir savivaldybės mecenato ženklų įteikimas

Nacionalinio mecenato ženklus iškilmingoje aplinkoje įteikia Ministras Pirmininkas ar jo įgaliotas ministras sausio 25 dieną (Vilniaus pagarsinimo dieną). Savivaldybės mecenato ženklus iškilmingoje aplinkoje įteikia savivaldybės meras savivaldybės tarybos pasirinktą atmintiną dieną.

8 straipsnis. Nacionalinio mecenato ir savivaldybės mecenato vardų įamžinimas

Nacionalinių mecenatų ir savivaldybės mecenatų vardai įrašomi į Mecenatų knygą, kuri pildoma ir saugoma Nacionaliniame muziejuje Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmuose.

9 straipsnis. Nacionalinio ir savivaldybės mecenato vardo netekimas

1. Jeigu paaiškėja, kad nacionalinis ar savivaldybės mecenatas neatitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimų, Mecenavimo taryba priima sprendimą dėl mecenato vardo netekimo. Tokio asmens vardas išbraukiamas iš Mecenatų knygos.

2. Asmenys, netekę nacionalinio ar savivaldybės mecenato vardo, privalo grąžinti nacionalinio ar savivaldybės mecenato ženklus.

10 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. sausio 1 dieną.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos kultūros ministras iki 2017 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Kultūros ministrė
Liana Ruokytė-Jonsson

2017-11-13

*Šis įstatymas išduodamas vykdant
speciškai šiuo įstatymu įpareigojamą
funkciją. Vilnius, 2017-11-13*

o.p. Teisės ž. vedėjo p.
Robertas Jukaitis
2017-11-13

LIETUVOS RESPUBLIKOS MECENAVIMO ĮSTATYMO PROJEKTO ANTI KORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA

Teisės akto projekto pavadinimas: Lietuvos Respublikos mecenavimo įstatymo projektas (toliau – projektas).

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas: l. e. Kultūros ministerijos Teisės skyriaus vedėjo pareigas Roberta Miliutienė.

Antikorupcinio požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos: nėra.

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		<i>pildo teisės akto projekto vertintojas</i>	<i>pildo teisės akto projekto tiesioginis rengėjas</i>	<i>pildo teisės akto projekto vertintojas</i>
1.	Teisės akto projektas nesudaro išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto įgyvendinimas	Teisės akto projektas nesudaro išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto įgyvendinimas.		☐ tenkina ☐ netenkina
2.	Teisės akto projekte nėra spragų ar nuostatų, leidžiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą	Projekte nėra spragų ar nuostatų, leidžiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą.		☐ tenkina ☐ netenkina
3.	Teisės akto projekte nustatyta, kad sprendimą dėl teisių suteikimo, apribojimų nustatymo, sankcijų taikymo ir panašiai priimančias subjektas atskirtas nuo šių sprendimų teisėtumą ir įgyvendinimą kontroliuojančio (prižiūrinčio) subjekto	Projektas mecenuojamaisiais projektais pripažįsta, sprendimą dėl mecenato vardo suteikimo ir sprendimą dėl mecenato vardo netekimo priima Mecenavimo taryba, kurios sudėtį nustato Vyriausybė.		☐ tenkina ☐ netenkina
4.	Teisės akto projekte nustatyti subjekto įgaliojimai (teisės)	Mecenavimo tarybą formuos kultūros ministras ir Vyriausybė savo kompetencijos ribose.		☐ tenkina ☐ netenkina

	atitinka subjekto atliekamas funkcijas (pareigas)			
5.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sprendimo priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašas	Projekte numatytas baigtinis sričių, kuriose gali būti įgyvendinami mėcenuojamieji projektai, sąrašas, baigtinis kriterijų, kuriuos turi atitikti mėcenuojamasis projektas, sąrašas, baigtinis asmenų, galinčių tapti mėcenatais sąrašas.		☐ tenkina ☐ netenkina
6.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai priimant sprendimus taikomos išimtys	Projekte numatyta, jog mėcenato vardas nesuteikiamas asmenims, turintiems neišnykusį teistumą už sunkų, labai sunkų nusikaltimą arba už nusikaltimą, kuriuo padaryta turtinė žala valstybei.		☐ tenkina ☐ netenkina
7.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo tvarka ir priimtų sprendimų viešinimas	Sprendimų priėmimo, įforminimo tvarka ir viešinimas bus numatyti įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, kadangi sprendimo dėl mėcenato vardo suteikimo procedūriniai aspektai nėra projekto dalykas.		☐ tenkina ☐ netenkina
8.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų dėl mažareikšmiškumo priėmimo tvarka	Projekte nėra nuostatų, susijusių su sprendimų dėl mažareikšmiškumo priėmimu.		☐ tenkina ☐ netenkina
9.	Jeigu pagal numatomą reguliavimą sprendimus priima kolegialus subjektas, teisės akto projekte nustatyta kolegialaus sprendimus priimančio subjekto:	Projekte numatyta, jog sprendimus priima kolegialus organas – Mėcenavimo taryba, kurios sudėtį tvirtina Vyriausybė.		☐ tenkina ☐ netenkina
	9.1. konkretus narių	Bus nustatyta		

	<p>skaičius, užtikrinantis kolegialius sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą;</p> <p>9.2. jeigu narius skiria keli subjektai, proporcinga kiekvieno subjekto skiriamų narių dalis, užtikrinanti tinkamą atstovavimą valstybės interesams ir kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą ir skaidrumą;</p> <p>9.3. narių skyrimo mechanizmas;</p> <p>9.4. narių rotacija ir kadencijų skaičius ir trukmė;</p> <p>9.5. veiklos pobūdis laiko atžvilgiu;</p> <p>9.6. individuali narių atsakomybė</p>	<p>įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.</p> <p>Bus nustatyta įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.</p> <p>Bus nustatytas įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.</p> <p>Bus nustatyta įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.</p> <p>Bus nustatyta įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.</p> <p>Bus nustatyta įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.</p> <p>Pažymėtina, kad Mecenavimo tarybos procedūriniai sudarymo ir veiklos elementai nėra projekto dalykas.</p>		
10.	Teisės akto projekto nuostatomis įgyvendinti numatytos administracinės procedūros yra būtinos, nustatyta išsami jų taikymo tvarka	<p>Projekte nėra nuostatų, numatančių administracinę procedūrą, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.</p>		☐ tenkina ☐ netenkina
11.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai administracinė	<p>Projekte nėra nuostatų, numatančių administracinę procedūrą, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.</p>		☐ tenkina ☐ netenkina

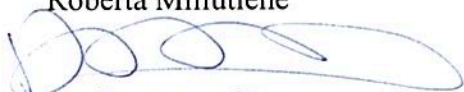

	procedūra netaikoma			
12.	Teisės akto projektas nustato jo nuostatomis įgyvendinti numatytų administracinių procedūrų ir sprendimo priėmimo konkrečius terminus	Projekte nėra nuostatų, numatančių administracinę procedūrą, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme. Be to, visi procedūrinio pobūdžio aspektai bus aptarti projekto įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.		☐ tenkina ☐ netenkina
13.	Teisės akto projektas nustato motyvuotas terminų sustabdymo ir pratęsimo galimybes	Projektas nereglamentuoja administracinės procedūros, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.		☐ tenkina ☐ netenkina
14.	Teisės akto projektas nustato administracinių procedūrų viešinimo tvarką	Projektas nereglamentuoja administracinės procedūros, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.		☐ tenkina ☐ netenkina
15.	Teisės akto projektas nustato kontrolės (priežiūros) procedūrą ir aiškius jos atlikimo kriterijus (atvejus, dažnį, fiksavimą, kontrolės rezultatų viešinimą ir panašiai)	Bus nustatyta įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.		☐ tenkina ☐ netenkina
16.	Teisės akto projekte nustatytos kontrolės (priežiūros) skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo priemonės	Bus nustatyta įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.		☐ tenkina ☐ netenkina
17.	Teisės akto projekte nustatyta subjektų, su kuriais susijęs teisės akto projekto nuostatų įgyvendinimas, atsakomybės rūšis (tarnybinė, administracinė, baudžiamoji ir panašiai)	Nėra		☐ tenkina ☐ netenkina
18.	Teisės aktų projekte numatytas baigtinis sąrašas kriterijų, pagal kuriuos skiriama nuobauda (sankcija) už teisės akto projekte nustatytų nurodymų	Nėra		☐ tenkina ☐ netenkina

	nevykdymą, ir nustatyta aiški jos skyrimo procedūra		
19.	Kiti svarbūs kriterijai	Pažymėtina, kad projektu siūloma įtvirtinti vertybinius <i>valstybės</i> imperatyvus mecenavimo procese. Tikimasi, kad valstybę mecenavimo procese geriausiai atstovautų aukščiausios valdžios, kultūros, mokslo, verslo institucijos, iš kurių atstovų bus sudaryta Mecenavimo taryba. Ypač akcentuotina, kad Mecenavimo taryba neturi juridinio asmens teisių, nėra laikoma institucija, o <i>ad hoc</i> taryba.	☐ tenkina ☐ netenkina

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas:

I. e. Teisės skyriaus vedėjo pareigas
 Roberta Miliutienė

 2017-11-13

Teisės akto projekto vertintojas:

Teisės skyriaus vyriausioji specialistė
 Greta Bertauskaitė

 2017-11-13

Kultūros ministrė
 Liana Ruokytė-Jonsson
 2017-11-13

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MECENAVIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – ĮSTATYMO PROJEKTAS)

Suinteresuotos institucijos, į kurių pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į suinteresuotų institucijų pastabas ir pasiūlymus
Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. liepos 7 d. raštas Nr. S-969	Įstatymo projekto 2 straipsnio 3 dalyje mecenavimas siūlomas apibrėžti, kaip „šio įstatymo nustatytus kriterijus atitinkančios paramos Lietuvos valstybės raidai svarbiems kultūros ir meno ar su šiomis sritimis susijusiems projektams teikimas savanoriškai, neatlygintinai ir nesiekiant finansinės naudos“. Neaišku, kaip reikėtų atriboti mecenavimą nuo paramos teikimo pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą tuo atveju, kai mecenatas, mecenuojamasis asmuo ir mecenavimo tikslas atitiktų paramos teikėjo ir paramos gavėjo statusus bei paramos tikslą Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo prasme.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Patikslintas aiškinamojo rašto 3 punktas. Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymas numato galimybę teikti ir gauti paramą, tačiau labdaros ir paramos tikslai nesutampa su mecenavimo tikslu – savanoriškai, neatlygintinai ir nesiekiant finansinės naudos teikti paramą ne konkrečiam subjektui, o Lietuvos valstybės raidai svarbiems kultūros ir meno, su visuomenės gerove susijusiems projektams. Ypač pabrėžtina, kad mecenato parama skiriama viešajam gėriui sukurti. Taigi, mecenavimo veiksmas pirmiausia turi remtis viešosiomis gėrybėmis, o ne asmeniniu interesu. Mecenavimo motyvacija taip pat savo esme skiriasi nuo labdaros ir paramos teikimo. Mecenavimas remiasi kultūros išliekamosios vertės suvokimu, vertybinėmis nuostatomis, asmeniniu domėjimusi kultūra ir menu, visuomenės gerove, viešumu, pripažinimu, žinomumu.</p> <p>Anglosaksiškojo pasaulio diskurse filantropijos ir labdaros sąvokos skiriasi. Filantropija siejama su plataus spektro viešosiomis gėrybėmis – parama bažnyčiai, architektūros paveldui, meno kūrinių dovanojimu muziejams, o labdaros koncepcija yra siauresnė ir apima aukojimą vargšams, pagalbą ir kitą socialinės disfunkcijos mažinimą. Taigi šiuolaikinė filantropijos reikšmė apima ir mecenavimo sampratą, o labdaros sąvoką taikyti mecenatystės apibrėžtyse yra netikslu.</p> <p>Jungtinėje Karalystėje ir beveik visoje Europoje filantropija yra elitizuota, tapatinama su Viktorijos laikų „geradaryste“, moraliniu teisumu. Atsižvelgdami į mokslinę literatūrą, Įstatymo projekto rengėjai siūlo mecenavimu pripažinti tik didelės vertės paramą (1 milijono eurų, 250 tūkst. eurų).</p> <p>Dėl nurodytų priežasčių mecenatas ir mecenavimo tikslas yra specifiniai lyginant su paramos teikėjo ir paramos gavėjo statusu, paramos tikslu, paramos dalyku, pripažinimu ir įprasminimu.</p>
	Sistemiškai vertinant Įstatymo projekto 6 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas ir atsižvelgiant į tai, kad projektų pripažinimo mecenuojamaisiais projektais kriterijai yra vertinamojo pobūdžio bei į tai, kad nėra nurodytos jokios šių kriterijų minimalios vertės (pvz., galėtų būti nurodytos atskirų kriterijų tam tikros minimalios skaitinės išraiškos (pvz., socialiai pažeidžiamų	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Vertinamojo pobūdžio kriterijų vertės, jų skaitinės išraiškos, kokybiniai pokyčiai ir pan. Bus įtvirtinti ne Įstatymo projekte, bet įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. Kartu pažymėtina, kad Įstatymo projekte įtvirtinti objektyvūs kriterijai (mecenuojamojo projekto vertė) ir vertinamieji kriterijai leis Mecenavimo tarybai išskirti, kurie projektai pripažintini mecenuojamaisiais</p>

	<p>visuomenės grupių ar vietos bendruomenių, kurias apima projektas, arba šioms grupėms priklausančių asmenų minimalus skaičius, tam tikras minimalus kiekis projekto metu sukurtų ar atnaujintų infrastruktūros objektų ir pan.) ar minimalūs kokybiniai pokyčiai (pvz., užsienio ar vietos investicijų tam tikroje teritorijoje minimalus pokytis procentine išraiška lyginant su buvusia iki projekto įgyvendinimo situacija), manytina, kad bet kuris kultūros ar meno sritys projektas galėtų atitikti mėcenuojamojo projekto statusą. Todėl siūlomi nustatyti kriterijai iš esmės prarastų savo reikšmę.</p>	<p>projektais. Visais atvejais mėcenuojamasis projektas turi turėti teigiamą poveikį visuomenei. Įstatymo projekto rengėjų nuomone, Įstatymo projekte tikslinga įtvirtinti vertinamojo pobūdžio kriterijus. Nurodyti kriterijai bus vertinami atsižvelgiant į konkrečią faktinę situaciją, jie galės keistis, šiuos kriterijus nesudėtinga identifikuoti. Vertinamieji kriterijai, be kita ko, neįeis eliminuoti konkrečių galimų mėcenuojamųjų projektų.</p>
<p>Konkurencijos tarybos 2017 m. liepos 11 d. raštas Nr. (9.8-35)6V-1616</p>	<p>Konkurencijos taryba atkreipia dėmesį, kad tam tikrais atvejais ūkio subjektui teikiama mokestinė lengvata gali būti taikoma valstybės pagalba. Atsižvelgiant į tai, būtina kiekvienu konkrečiu atveju įvertinti, ar teikiant mokestinę lengvatą būtų tenkinami visi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti valstybės pagalbos kriterijai. <...> Konkurencijos tarybos nuomone, Įstatymo projektu numatytos mokesčių ir muitų lengvatos galėtų tenkinti selektyvumo kriterijų, nes numatoma mėcenuavimo vertė (1 000 000 eurų ir 250 000 eurų) gali būti nepasiekiamą tam tikruose sektoriuose veikiančioms ar mažoms įmonėms, kurios negalėtų tapti mėcenatais ir pasinaudoti mokestine lengvata. Minėtu atveju priemonė <i>de facto</i> selektyvi.</p>	<p>Neatsižvelgta. Remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 6 straipsnio c punktu, Europos Sąjunga turi tik papildomą kompetenciją kultūros srityje. Taigi, visi klausimai, susiję su kultūros politika, įskaitant, bet neapsiribojant parama kultūrai, priklauso valstybių narių kompetencijai. Dėl selektyvumo kriterijaus pažymėtina, kad, viena vertus, kiekvienu atveju gali būti sumuojama kiekvieno mėcenato skirta suma atskiriems mėcenuojamiesiems projektams įgyvendinti šio sumavimo nesiejant su senatimi. Kita vertus, mokestinių lengvatų dydis nepriklausys nuo paramai teikiamos sumos dydžio (lengvatos mokesčių teisės prasme bus tapachios paramos lengvatomis pagal Labdaros ir paramos įstatymą. Dėl nurodytų priežasčių selektyvumo kriterijaus Įstatymo projekte nebelieka.</p>
<p>Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2017 m. liepos 7 d. raštas Nr. (1.120-141)10-5676</p>	<p>Siūlytina Projekto 4 straipsnyje aiškiai įvardinti, kaip nustatomos šio straipsnio 1 dalyje nurodytos sumos (galbūt jos galėtų būti skaičiuojamos sumuojant Projekto 7 straipsnyje minimose sutartyse nurodytas sumas?).</p>	<p>Neatsižvelgta. Konkrečių sumų skaičiavimas laikytinas techniniu dalyku. Be to, Įstatymo projekto 3 straipsnio 1 dalies redakcija (nacionalinio mėcenato vardas suteikiamas asmeniui, skyrusiam ne mažiau nei 1 000 000 eurų vertės paramą mėcenuojamajam <i>projektui (-ams)</i> įgyvendinti) reiškia, kad nurodyta suma gali būti sumuojama. Siekiant Įstatymo projekto neapkrauti procedūriniu reguliavimu, pažymime, kad procedūrinio pobūdžio klausimai bus sprendžiami priimant įgyvendinamuosius teisės aktus.</p>
<p>Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2017 m. rugpjūčio 2 d. raštas Nr. 17-8092(2)</p>	<p>Įstatymo projekto 2 straipsnio 3, 4, 5 dalyse, 5 straipsnyje kalbama apie <i>kultūrą ir meną</i> ir susijusias sritis, tačiau Įstatymo projekto 6 straipsnio 1 dalyje išvardijamos ir kitos sritys, kuriose gali būti įgyvendinama mėcenatystė, ir jos nesusijusios nei su menu, nei su kultūra. Kartu pažymėtina, kad ir Įstatymo projekto preambulėje nurodytas tikslas skatinti privačiomis iniciatyvomis prisidėti prie kultūros ir meno vystymo Lietuvoje (kaip kultūra ir menas susiję su, pavyzdžiui, socialine gerove ar švietimu ir mokslu? Be to, jokios <i>susijusios sritys</i> preambulėje</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Patikslinta preambulė, Įstatymo projekte atsisakyta nuostatos „su kultūra ir menu susijusios sritys“. Kita vertus, Įstatymo projekto 5 straipsnio 1 dalyje nustatytos sritys – asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra, kultūra ir kultūros paveldas, menas, mokslas, religija, socialinė gerovė, sportas ir kūno kultūra, švietimas, visuomenės informavimas – yra būtent susijusios su kultūra ir menu, visuomenės gerove, kadangi: kūno kultūra yra svarbi asmens ir visuomenės bendrosios kultūros dalis – žmogaus fizinė ir dvasinė raida (pratybos) ir jos rezultatas (fizinė ir psichinė</p>

	nenurodomos).	<p>darna, grožis, fizinis pajėgumas ir aktyvumas, sveikata); visuomenės informavimas neatsiejama bendrosios kultūros sritis, skatinanti kritiškai mąstyti, naudotis informacinėmis ir ryšių technologijomis socialiniame, kultūriniame, ekonominiame ir politiniame gyvenime; religija nuo seniausių laikų priskirtina kultūrinio gyvenimo sričiai (bažnyčios, vienuolynai, krikščioniškas menas ir kt.); socialinė gerovė paliečia visus žmones tokiose srityse kaip socialinė rūpyba, bendras kultūrinis gyvenimas, o socialinės gerovės kūrimo motyvai savo esme yra filantropiniai; dėl švietimo, mokslo: Valstybinėje švietimo 2013–2022 strategijoje (strategijos 17.1 papunktyje), patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. XII-745 „Dėl Valstybinės švietimo 2013–2022 strategijos patvirtinimo“, įtvirtintas siekis didinti paramą švietimui privačiomis lėšomis; Valstybės pažangos strategijoje „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ (toliau – Strategija 2030), patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“, įtvirtinti siekiai ugdyti sveiką gyvenseną, kaip svarbią veiklios visuomenės prielaidą, remti akademinį, kūrybinį ir sporto neformalųjį ugdymą, sutelkiant geriausius šalies mokytojus, kultūros ir sporto ekspertus, pritraukiant užsienio specialistus, t. y. pritraukiant potencialius tarpininkus tarp mecenato ir visuomenės gerovės. Siekiant didesnės verslo įtraukties į mokslą, Strategijoje 2030 numatytas siekis sudaryti Lietuvoje sąlygas verslo ir mokslo bendroms idėjoms realizuoti.</p> <p>Atsižvelgiant į papildomą Sveikatos apsaugos ministerijos 2017 m. liepos 17 d. rašte Nr. (1.1.20-141)10-5963 pateiktą siūlymą, papildyta Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalis nauju punktu, kuriame siūloma nustatyti, kad mecenuojamieji projektai gali būti įgyvendinami asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros srityse. Įstatymo projekto rengėjų nuomone, menas gali prisidėti prie žmogaus gerovės kūrimo, juo labiau kad visose kultūrose sveikata buvo ir yra didžiausia vertybė. Kultūros ir meno įtaka, kaip svarbi neatsiejama sveikatinimo proceso dalis, yra ta sritis, kurios potencialu Lietuvos žmonių sveikatai bei gerovei skatinti nėra deramai pasinaudojama. Be to, meno ir meninės veiklos poveikis žmogaus dvasinei sveikatai yra neabejotinas, siekiant mažinti savižudybių skaičių, gerinti psichikos sveikatą.</p>
	Iš Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalies galima suprasti, kad nacionalinio, ar savivaldybės mecenato vardas bus suteikiamas tik tiems, kurie priklauso tik nuo skirtos paramos sumos, tačiau iš Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 ir 6 dalių atrodo, kad esminis šių mecenatų vardo rūšių skirtumas yra ne pinigų suma, skirta paramai, o mecenavimo lygmuo – savivaldybės ar nacionaliniu lygmeniu.	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Savivaldybės ar nacionalinio mecenato vardas bus suteikiamas tik tiems subjektams, kurių projektai bus pripažinti mecenuojamaisiais, t. y. skirta suma nėra vienintelis rodiklis, leidžiantis suteikti mecenato vardą.</p> <p>Patikslinta Įstatymo projekto 3 straipsnio 1 dalis.</p>
	Neaiškus Įstatymo projekto 6 straipsnio 2.2 papunkčio (ku	Atsižvelgta iš dalies.

	<p><i>įtraukiant?)</i> ir 2.8 papunkčio (ar jis nepatenka į 2.1 papunkčio turinį?) turinys ir esmė. Kartu abejotini Įstatymo projekto 2.1 papunktyje nurodyti kriterijai – investicinės aplinkos gerinimas ir inovacijų skatinimas bei 2.7 papunktyje nurodytas kriterijus – infrastruktūros objektų sukūrimas, jų atnaujinimas (modernizavimas). Manytina, kad tokie kriterijai neatspindi Įstatymo projekto preambulėje nurodyto tikslo – skatinti privačiomis iniciatyvomis prisidėti prie kultūros ir meno vystymo Lietuvoje.</p>	<p>Patikslintas Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalies 13 punktas („socialinės atskirties mažinimas).</p> <p>Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalies 7 ir 8, 14 punktai skiriasi pagal objektą – valstybės ar regioninės tapatybės stiprinimą ir visuomenės pilietiškumo skatinimą bei valstybės jubiliejų minėjimą. Pažymėtina, kad valstybės jubiliejų minėjimas pagal savo esmę ir prasmę labiau susijęs su jubiliejaus minėjimo kultūriniais ir edukaciniais renginiais, o visuomenės pilietiškumo skatinimas platesnė sąvoka, apimanti ne tik renginius, bet ir informacijos sklaidą, kultūros ugdymo ir išsaugojimo priemonės, regionų plėtrą ir kt.</p> <p>Investicinės aplinkos gerinimas, inovacijų skatinimas ir infrastruktūros objektų sukūrimas, jų atnaujinimas (modernizavimas) – vieni iš svarbiausių kriterijų, projektą pripažįstant mėcenuojamuoju, kadangi jie susiję su esmine kultūros sistemos kūrimo prielaida. Pavyzdžiui, kultūros istorijoje pripažįstama, kad visuomeninės paskirties pastatų pastatymas (infrastruktūros tobulinimas, ligoninių, vienuolynų, dvarų atnaujinimas (modernizavimas), nacionalinės koncertų salės (Nacionalinių koncertų rūmų) infrastruktūros sukūrimas ir pan.) atitinka mėcenavimo tikslą.</p>
	<p>Kaip galima suprasti iš Įstatymo projekto 6 straipsnio 4 dalies, 1 straipsnio 1 dalies, 8 ir 9 straipsnių, turi būti atliekamas projekto pripažinimo mėcenuojamuoju ir mėcenato vardo pripažinimo procedūros. Manytina, kad turėtų būti reglamentuojama viena – mėcenato vardo suteikimo procedūra ir aiškiai nurodoma, kokius kriterijus turi atitikti subjektas, jo mėcenuojamieji projektai ir mėcenuojamieji asmenys, kad galima būtų suteikti mėcenuojamojo vardą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Įstatymo projektas nustato mėcenavimo procesą (Teisingumo ministerija 1 pastaboje siūlė šios nuostatos atsisakyti), t. y. mėcenuojamųjų projektų kriterijus ir esmines sąlygas, projekto pripažinimą mėcenuojamuoju, nacionalinio ir savivaldybės mėcenato vardo pripažinimą, nacionalinio mėcenato ir savivaldybės mėcenato ženklų įteikimą, nacionalinio mėcenato ir savivaldybės mėcenato vardo įamžinimą ir netekimą. Dėl šios priežasties, siekiant aiškumo, tikslinga mėcenavimo procesą dėstyti nuosekliai. Pažymėtina, kad mėcenato vardo pripažinimas, mėcenatų ženklų įteikimas ir įamžinimas yra projekto, kuris pripažintas mėcenuojamuoju, išdava.</p>
	<p>Kartu pastebėtina, kad Įstatymo projekte neregamentuota pagrindas Mėcenavimo tarybai (Įstatymo projekto 8 straipsnis) pripažinti projektą mėcenuojamuoju – ar pakanka nustatyti atitikti Įstatymo projekto 6 straipsnyje keliamiems reikalavimams ir tokio atveju mėcenavimo taryba privalo tokį projektą pripažinti mėcenuojamuoju, ar mėcenavimo taryba turėtų platesnę diskrecijos teisę spręsti, o atitikimas Įstatymo projekto 6 straipsnyje nurodytiems reikalavimams nebūtų privaloma pagrindas projektus pripažinti mėcenuojamaisiais. Atitinkama pastaba taikytina ir dėl Įstatymo projekto 9 straipsnyje reglamentuojamo mėcenato vardo suteikimo.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pažymėtina, kad Įstatymo projekto 4 straipsnyje įtvirtinti vertinamieji kriterijai. Vertinamųjų kriterijų vertinimas Mėcenavimo taryboje suteikia plačią diskrecijos teisę Mėcenavimo tarybai spręsti dėl konkretaus projekto pripažinimo mėcenuojamuoju. Mėcenavimo tarybos diskrecija pasireiškia sprendžiant dėl projekto atitikties 4 straipsnio 2 dalies vertinamiesiems kriterijams. Jei konstatuojamas atitikimas Įstatymo nustatytoms sąlygoms, Mėcenavimo taryba pripažįsta projektą mėcenuojamuoju ir suteikia mėcenato vardą. Atitinkamai dėl šios priežasties Įstatymo projekte nenustatyta galimybė Mėcenavimo tarybai atsisakyti projektą pripažinti mėcenuojamuoju, kai yra tenkinami formalieji kriterijai. Šiais aspektais patikslintas aiškinamasis raštas.</p>
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos	<p>Mėcenavimo įstatymo projekto preambulėje nurodoma, kad siekiama skatinti kultūros ir meno vystymąsi Lietuvoje. Tuo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Patikslinta formuluotė „kultūra ir menas ar su jais susijusios sritys“ siūlant</p>

<p>Teisės grupės 2017 m. rugpjūčio 23 d. išvada Nr. NV-2157</p>	<p>tarpu Mecenavimo įstatymo projekto 5 str. 1 dalyje išskiriamos sritys, kuriose gali būti įgyvendinti mecenuojamieji projektai, tarp kurių kultūra ir menas yra tik viena iš sričių. Siekiant siūlomo teisinio reguliavimo nuoseklumo bei vengiant plečiamojo formuluotės „kultūra ir menas“ aiškinimo, pritraukiant prie pastarosios tiek socialinę gerovę, asmens ir visuomenės sveikatą bei kitą, siūlytume kultūrą ir meną įtvirtinti tik kaip vieną iš sričių, kuriose galėtų būti įgyvendinami mecenuojamieji projektai. Įvertinus tai, kartu turėtų būti peržiūrėta ir Mecenavimo įstatymo projekto kituose straipsniuose vartojama formuluotė „kultūra ir menas ar su jais susijusios sritys“ bei patikslinta. Visa tai suponuoto ir aiškinamojo rašto atitinkamą tikslinimą. Tai akcentavo ir Teisingumo ministerija (žr. 3 pastaba).</p> <p>Kartu pastebėtina, kad aiškinamajame rašte nėra pagrįsta, kodėl pasirinktos būtent tik Mecenavimo įstatymo projekto 5 str. 1 dalyje nurodomos sritys, kuriose galėtų būti įgyvendinami mecenuojamieji projektai.</p> <p>Vengiant eliminavimo kitų sričių, siūlytume įvertinti, ar nebūtų tikslinga Mecenavimo įstatymo projekte įtvirtinti tik kriterijus, kuriais vadovaujantis projektai būtų pripažįstami mecenuojamais projektais.</p> <p>Patikslinus nurodytais aspektais Mecenavimo įstatymo projektą, turėtų būti svarstomas Mecenavimo įstatymo projekto preambulės poreikis.</p>	<p>įtvirtinti formuluotę „kultūra ir menas, visuomenės gerovė“.</p> <p>Patikslintas aiškinamasis raštas, pagrindžiant Įstatymo projekte išskiriamas sritis (asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra; kultūra ir kultūros paveldas; menas; mokslas; religija; socialinė gerovė; sportas ir kūno kultūra; švietimas; visuomenės informavimas). Taip pat žr. šios lentelės 5 eilutę, kurioje įvertinta Teisingumo ministerijos 2017 m. rugpjūčio 2 d. rašte Nr. 17-8092(2) pateikta pastaba.</p> <p>Įstatymo projekto rengėjų nuomone, mecenavimas turėtų pirmiausia prisidėti prie kultūros ir meno vystymo, visuomenės gerovės sukūrimo, o atskirų sričių įvardijimas tik leis detalizuoti, kas laikytina mecenuojamuoju projektu. Nenurodžius sričių, teisinis reguliavimas bus neaiškus ir neapibrėžtas, bus nukrypta nuo tradicinės mecenavimo sampratos, t. y., kaip minėta, mecenavimas pirmiausia turi būti susijęs su kultūra ir menu, visuomenės gerove.</p> <p>Patikslinus Įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės paminėtais aspektais, manytume, kad Įstatymo projekto preambulė atitinka šio įstatymo pobūdį, tikslus. Juo labiau kad preambulės buvimas neprieštarauja galiojantiems įstatymams ir teisėkūros reikalavimams. Pažymėtina, kad preambulės paprastai dėstomos vertybiniuose įstatymuose (pvz., Lietuvos Respublikos geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymo preambulė, Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo preambulė ir kt.).</p>
	<p>Mecenavimo įstatymo projekto 2 str. 3 dalyje apibrėžiant sąvoką „mecenavimas“ <...> nurodoma, kad mecenavimas yra šio įstatymo nustatytus <i>kriterijus</i> atitinkančios paramos <...> teikimas, tačiau pastebėtina, kad jokie kriterijai paramai teikiamame įstatymo projekte nenustatomi, o nustatomi tik kriterijai mecenuojamiesiems projektams.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Įstatymo projekto rengėjų nuomone, apibrėžiant mecenavimo sąvoką, vartojama nuostata „šio įstatymo nustatytus <i>kriterijus</i> atitinkančios paramos“ reiškia tai, kad parama 1) turi būti atitinkamo dydžio ir 2) teikiama pinigais, turtu, paslaugomis. Patikslintas aiškinamasis raštas.</p>
	<p>Siūlytume tikslinti „mecenuojamojo projekto“ (2 str. 5 dalis) apibrėžtį, kadangi ji apibrėžiama <i>idem per idem</i> (t.y. mecenuojamas projektas yra <...> projektas), taipogi joje vartojamos formuluotė „objektyviais duomenimis“, kurios turinys neatskleistas, vertinamoji formuluotė „teigiamas poveikis“, šios sąvokos apibrėžtį daro visiškai neaiškia. Be kita ko, ši sąvoka suponuoja tai, jog mecenuojamu projektu pripažįstamas tas projektas, kurį remia mecenatas. Tokia formuluotė logine prasme nesuderinama su mecenavimo idėja –</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Mecenavimo sąvokos esminis apibrėžties žodis yra <i>teikimas</i>, mecenuojamojo projekto – <i>projektas</i>, toliau apibrėžiant subjektus, priemones ir rezultatus (poveikis). Nuostatos „objektyviais duomenimis“, kaip ir nuostatos „teigiamas poveikis“ nesiekia apibrėžti sąvokoje – tai procedūrinio pobūdžio klausimai, kurie bus reglamentuoti įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.</p> <p>Sąvokoje vartojamas žodis „paremtas“ reiškia, kad parėmus projektą asmuo gali būti pripažįstamas mecenatu, t. y. sąvoka atitinka mecenavimo procesą.</p> <p>Patikslinta „mecenuojamojo projekto“ sąvoka, nurodant, kad „<...> projektas</p>

	projektas remiamas, o tik tuomet pripažįstamas asmuo mecenatu.	<...> pripažintas mecenuojamuoju šio įstatymo nustatyta tvarka“.
	Mecenavimo įstatymo projekte nėra aiškus vartojamų formuluočių „įprasminimas“ ir „įamžinimas“ (Mecenavimo įstatymo projekto ketvirtojo skirsnio pavadinimas, 11 straipsnis) turinys bei jų esminiai skirtumai.	Atsižvelgta iš dalies. „Įprasminimas“ vartotinas kalbant apie nacionalinio ir savivaldybės mecenato vardo (ženklų) suteikimą, „įamžinimas“ – kalbant apie mecenato vardų įrašymą į Mecenatų knygą. Šiuo aspektu patikslintas aiškinamasis raštas.
	Mecenavimo įstatymo projekto 9–11 straipsnių nuostatos yra ne įstatyminio lygmens, todėl turėtų būti dėstomos įstatymo įgyvendinamajame akte.	Atsižvelgta iš dalies. Atsisakyta įstatymo projekto nuostatų dėl mecenato ženklų dizaino. Įstatymo projekto rengėjai mano, kad vertybiniai imperatyvai – data ir mecenato vardo įamžinimas suteiks aiškumo, kurs tradiciją, diegs filantropines vertybes visuomenėje. Pažymėtina, kad Valstybės apdovanojimų įstatyme taip pat nustatytos apdovanojimų progos, įteikiantis asmuo. Mecenavimas laikytinas verslo parama menui, kultūrai ir visuomenės gerovei, todėl valstybė mecenavimo reikšimui turėtų teikti svarbą. Be kita ko, sausio 25 d. verta aukštesnio įprasminimo (Gedimino laiškų diena), o nuostatos, susijusios su mecenato vardo įprasminimu ir įamžinimu (sausio 25 d., Mecenatų knyga), neprieštarauja įstatymų ir teisės technikos reikalavimams.
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Politikos įgyvendinimo grupės Strateginių kompetencijų grupės 2017 m. rugpjūčio 24 d. pažyma Nr. NV-2161	<p>Pažymėtina, kad įstatymo projekte numatomi įvairūs ribojimai mecenavimo veiklai, kurie menkina deklaruojamą tikslą skatinti privačių subjektų paramą kultūros ir meno vystymui Lietuvoje, mažina įstatymo veiksmingumą. Didžiausias abejones kelia šios įstatymo nuostatos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ~ Įstatymo projekto 5 straipsnio 1 dalyje minimos sritys, kuriose gali būti įgyvendinami mecenuojamieji projektai, kas išreiškia valstybės požiūrį, kad kitose srityse privačių asmenų parama nėra skatinama. Nėra pagrįsta, kodėl reikalingas šių sričių išskyrimas, kodėl išskirtos būtent projekte nurodytos devynios sritys. ~ Įstatymo projekto 5 straipsnio 2 dalyje nurodyta 14 kriterijų, iš kurių bent 2 kriterijus atitinkantis projektas bus pripažįstamas mecenuojamuoju. Kriterijų įtvirtinimas suponuoja prielaidą, kad kai kurie kultūros, meno ar susijusiose srityse įgyvendinami projektai gali būti laikomi nereikalingais (nevertais) privačių asmenų paramos (šie projektai nebūtų pripažįstami mecenuojamaisiais projektais). Manytina, kad pats mecenatas turi teisę pasirinkti, kokį kultūros ar meno projektą paremti ir valstybė neturėtų riboti (negerbti) mecenatų pasirinkimo. Turint tikslą skatinti mecenatus paramą skirti tam tikriems prioritetiniams projektams, turėtų būti numatytos pozityvios paskatos priemonės, bet ne atsisakymas pripažinti kitiems 	<p>Atsižvelgta iš dalies. Dėl įstatymo projekto 4 (buvęs 5) straipsnio 1 dalies. Aiškinamajame rašte pagrįsta, kodėl būtent asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra; kultūra ir kultūros paveldas; menas; mokslas; religija; socialinė gerovė; sportas ir kūno kultūra; švietimas; visuomenės informavimas priskirtini mecenuojamiesiems projektams (žr. aiškinamojo rašto 4 punkto 7 pastraipą, šios lentelės 6 eilutę, kurioje įvertinta Teisingumo ministerijos 2017 m. rugpjūčio 2 d. rašte Nr. 17-8092(2) pateikta pastaba, ir 10 eilutę, kurioje įvertinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2017 m. rugpjūčio 23 d. išvadoje Nr. NV-2157 pateikta 1 pastaba.</p> <p>Dėl įstatymo projekto 4 (buvęs 5) straipsnio 2 dalies. Pritariame tam, kad tik pats mecenatas turi teisę pasirinkti, kokį projektą paremti ir valstybė neturėtų riboti (negerbti) mecenatų pasirinkimo. Kita vertus, valstybė turi žinoti, kokiems projektams skiriama pirmenybė ir kurie projektai geriausiai prisidėtų prie visuomenės gerovės. Įstatymo projekto rengėjų nuomone, įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalyje nurodyti 14 kriterijų yra svarbūs projektą pripažįstant mecenuojamuoju. Įstatymo projekto rengėjų nuomone, nurodyti kriterijai, be kita ko, leis Mecenavimo tarybai spręsti dėl konkretaus projekto pripažinimo mecenuojamuoju. Projekto pripažinimo mecenuojamuoju procesas turi būti ypatingai lengvas, aiškus, nekeliantis administracinės naštos.</p>

	<p>(ne prioritetiniams) projektams skiriamos paramos vertingumą. Iš kitos pusės, reikia pastebėti, kad įstatymo projekto 5 straipsnio 2 dalyje pateiktų kriterijų yra pernelyg daug, jie itin abstraktūs, dėl ko tikėtina bet kuris projektas galėtų būti vertinamas kaip atitinkantis bent du iš jų. Dėl šios aplinkybės kriterijai neatlieka jiems nustatytos funkcijos būti pagrindu atrankai.</p> <p>~ Nėra pagrįstas įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalyje numatytas apribojimas, pagal kurį ne visų šalių fiziniai ir juridiniai asmenys galėtų skirti paramą Lietuvoje įgyvendinamiems projektams kultūros, meno ar kitose srityse.</p> <p>Siūlytina koreguoti įstatymo projektą, numatant tik minimalius ir būtinus ribojimus privatiems asmenims remti kultūros, meno ir susijusių sričių projektus.</p>	<p>Dėl Įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalies. Atsižvelgta iš dalies – patikslintas aiškinamasis raštas.</p>
	<p>Nėra išbaigta projektų pripažinimo mėcenuojamaisiais ir mėcenato vardo suteikimo inicijavimo tvarka (nėra aišku, kada – prieš pradėdant įgyvendinti projektą, po projekto įgyvendinimo, bet kuriame projekto įgyvendinimo etape – turėtų būti kreipiamasi dėl projekto pripažinimo mėcenuojamuoju; kokia tvarka turėtų būti kreipiamasi dėl mėcenato vardo suteikimo; kas gali kreiptis dėl projekto pripažinimo mėcenuojamuoju ir mėcenato vardo suteikimo (nėra aiški įstatymo projekto 5 straipsnio 4 dalyje vartojama sąvoka „mėcenavimo dalyviai“, įstatymo projekte nėra aptarta, kaip mėcenato vardas būtų suteikiamas po fizinio asmens mirties ar pasibaigus juridiniam asmeniui); ar Mėcenavimo taryba gali savo iniciatyva suteikti mėcenato vardą). Pastebėtina, kad įstatymo projekte turėtų būti nustatytos tik esminės nuostatos, susijusios su projektų pripažinimu mėcenuojamaisiais ir mėcenato vardo suteikimu, o procedūrinio pobūdžio nuostatos gali būti dėstomos įstatymo įgyvendinamajame teisės akte, tačiau pačiame įstatymo projekte atitinkamų nuostatų nepakanka arba jos nėra aiškios, o įgyvendinamojo teisės akto priėmimas nėra numatytas.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Įstatymo projekto rengėjų nuomone, dėl projekto pripažinimo mėcenuojamuoju ir mėcenato vardo suteikimo asmenys, įgyvendinę projektą, arba teikę paramą, gali kreiptis bet kuriuo etapu (senatis dėl projekto pripažinimo mėcenuojamuoju ir mėcenato vardo suteikimo nėra nustatoma); informacija gali būti pateikiama tiesiogiai Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, paštu arba elektroninėmis priemonėmis, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, be kita ko, gali remtis vieša informacija; mėcenato vardas po fizinio asmens mirties ar pasibaigus juridiniam asmeniui suteikiamas teisių perėmėjams pateikus informaciją apie projektą; Mėcenavimo taryba gali <i>ex officio</i> suteikti mėcenato vardą, bet kokiais būdais gavusi informacijos apie projektą.</p> <p>Siekiant aiškumo, patikslintas Įstatymo projekto 4 straipsnis ir šio straipsnio 4 dalyje siūloma nustatyti, kad „informacija apie projekto atitiktį šio straipsnio 3 dalyje nustatytiems reikalavimams teikiama Mėcenavimo tarybai Lietuvos Respublikos kultūros ministro nustatyta tvarka“.</p> <p>Įgyvendinamajame teisės akte bus nustatyti aukščiau aptarti procedūrinio pobūdžio klausimai.</p>
	<p>Įstatymo projekte numatoma projektų pripažinimo mėcenuojamaisiais projektais tvarka yra sudėtinga, o atskiri jos elementai nėra tarpusavyje susieti. Visų pirma, abejonių kelia proporcingumas reikalavimo projektus vertinti keliais etapais (pirmiausia atlikti projekto kultūrinį ir socialinį poveikį, o vėliau projektą pateikti vertinti Mėcenavimo tarybai), taip pat</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Įstatymo projekte atsisakyta projekto kultūrinio ir socialinio poveikio vertinimo, paliekant šį procesą įgyvendinamiesiems teisės aktams.</p> <p>Įstatymo projektu siūloma įtvirtinti vertybinius <i>valstybės</i> imperatyvus mėcenavimo procese. Tikimasi, kad valstybę mėcenavimo procese geriausiai atstovautų aukščiausios valdžios, verslo, kultūros institucijos, iš kurių atstovų</p>

	<p>reikalavimas sudaryti naują projektus vertinantį darinį – Mecenavimo tarybą. Antra, siūlomas projektų vertinimo mechanizmas neužtikrina sklandaus ir greito proceso: įstatymo projekto 5 straipsnio 4 dalies nuostatos neužtikrina, kad būtų pateikta visa informacija, reikalinga projekto kultūriniam ir socialiniam poveikiui įvertinti; projekto 7 straipsnyje nenumatyta projekto kultūrinio ir socialinio poveikio vertinimo ataskaitos reikšmė Mecenavimo tarybai priimant sprendimą dėl projekto pripažinimo mecenuojamuoju; nenumatyti projektų pripažinimo mecenuojamaisiais projektais terminai; nenumatyta Mecenavimo tarybos sprendimų apskundimo tvarka ir pan.</p>	<p>bus sudaryta Mecenavimo taryba. Nesudarydama Mecenavimo tarybos, valstybė neskirs dėmesio privačioms kultūros ir meno iniciatyvoms. Be to, Mecenavimo taryba neturi juridinio asmens teisių, nėra laikoma institucija, o <i>ad hoc</i> taryba. Abejotume tikslingumu įstatymo projekte nustatyti Mecenavimo tarybos sprendimų apskundimo tvarką. Mecenavimo taryba tik išreiškia valią dėl projekto pripažinimo mecenuojamuoju ir mecenato vardo suteikimo. Valia išreiškiama vadovaujantis vertinamojo pobūdžio kriterijais. Abejotina, ar teismams būtų tikslinga vertinti Mecenavimo tarybos valios išraišką (juo labiau kad Mecenavimo tarybos sprendimas nesukels neigiamų pasekmių). Klausimai, susiję su Mecenavimo tarybos sprendimo priėmimu, terminais, informacijos pateikimu, bus reglamentuoti poįstatyminiame teisės akte.</p>
	<p>Įstatymo projekto 9, 10, 11 straipsnių nuostatos, susijusios su mecenato ženklo dizainu, mecenato ženklų įteikimo laiku ir ženklus įteikiančiu asmeniu, Mecenatų knygos saugojimo vieta, yra ne įstatyminio lygmens ir galėtų būti dėstomos (prieš tai įvertinus šių nuostatų būtinumą) įstatymo įgyvendinamajame teisės akte.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Žr. šios lentelės 13 eilutę.</p>

Kultūros ministrė
Jana Ruokytė-Jonsson

2017-11-13

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MECENAVIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

(toliau – Įstatymo projektas),

(Nr. TAP-17-1159(2); 17-1163(2); TAIS Nr. 17-12972; 17-12973)

2017-11-20 Nr. NV-2932

Vilnius

Įvertinę Įstatymo projekto, patikslinto vertinant Teisės grupės 2017 m. rugpjūčio 23 d. išvadoje Nr. NV-2157 pateiktas pastabas, atitiktį įstatymams, teisės technikos reikalavimams teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekte nėra atskleistas formuluotės „visuomenės gerovė“ turinys (vartojamas Įstatymo projekto preambulėje), derėtų vietoj minėtos formuluotės vartoti formuluotę „ir kitų visuomenei reikšmingų sričių“, siejant ją su Įstatymo projekto 4 str. 1 dalyje įtvirtintomis sritimis.

Kartu reikėtų Įstatymo projekto preambulėje atsisakyti pridėtinės vertės nesukuriančio žodžio „sistemiškai“.

2. Atsižvelgiant į Įstatymo projekto turinį, kuriame reguliuojamos *ir sritys*, kuriose gali būti įgyvendinti mecenuojami projektai, reikėtų atitinkamai tikslinti Įstatymo projekto 1 straipsnyje įtvirtinamą Įstatymo projektu siūlomo teisinio reguliavimo taikymo sritį.

3. Atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo projekto 1 str. 5 dalyje nurodyta, kad parama Įstatymo projekte suprantama kaip tai apibrėžta Labdaros ir paramos įstatyme. Labdaros ir paramos įstatymo 5 str. 2 dalyje nurodoma, kad parama pripažįstama parama, jeigu ją teikia minėto straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys. Todėl, šiuo konkrečiu atveju, manytume, kad Įstatymo projekto 3 str. 2 dalis laikytina pertekline vertinant ją Labdaros ir paramos įstatymo 5 str. 2 dalies kontekste.

4. Reikėtų tikslinti Įstatymo projekto 4 straipsnio pavadinimą atsižvelgiant į minėtame straipsnyje reguliuojamus santykius, t.y. įrašant žodį „sritis“.

Kartu atkreiptinas dėmesys, kad nėra aišku, kas turėtų omenyje vartojant formuluotę „esminės sąlygos“ (Įstatymo projekto 4 straipsnis), ar ji būtina. Atsisakius jos, turėtų būti tikslinamas ir Įstatymo projekto 1 straipsnis, reguliuojantis siūlomo teisinio reguliavimo taikymo sritį.

Įstatymo projekto 4 str. 4 dalyje turėtų būti tikslinama nuoroda: vietoj nuorodos į minėto straipsnio 3 dalį, turėtų būti nuoroda į 2 dalį. Be kita ko, Įstatymo projekto 4 str. 4 dalyje vietoj žodžio „reikalavimams“ įrašytinas žodis „kriterijams“.

5. Siekiant Įstatymo projektu reguliuojamu santykių aiškumo ir glaustumo, siūlytume Įstatymo projekto 6 ir 9 straipsnio nuostatas apjungti, t.y. viename straipsnyje reglamentuoti mecenato vardo suteikimo ir netekimo sąlygas.

Taipogi Įstatymo projekto 6 str. pavadinime vartojama formuluotė „naudojimosi sąlygos“, kurios turinys nėra aiškus šio straipsnio kontekste, todėl derėtų jos atsisakyti.

6. Siūlytume Įstatymo projekto 7 straipsnyje atsisakyti perteklinės bei pridėtinės vertės nesukuriančios nuostatos „iškilmingoje aplinkoje“.

7. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad su Įstatymo projektu pateikto aiškinamojo rašto 3 punkto paskutinis sakinyss neatitinka teikiamo Įstatymo projekto turinio, todėl turėtų būti koreguojamas. Taipogi, kadangi Įstatymo projekte neliko nuostatų su mecenuojamo projekto poveikio vertinimu, atitinkamai koreguotina aiškinamojo rašto 4 dalis.

8. Atsižvelgiant į teisės aktų svarstymo Seime procedūras, be kita ko, nerealų terminą Vyriausybei ir kultūros ministrui įgyvendinamiesiems teisės aktams priimti, kartu akcentuojant, kad nėra prašymo Įstatymo projektą svarstyti skubos tvarka, manytume, kad siūlomas įstatymo įsigaliojimo terminas yra nepagrįstas, todėl derėtų įstatymo įsigaliojimo terminą nukelti į 2018 m. gegužės 1 d.

Teisės grupės vyriausiasis patarėjas

Rimvydas Pilibaitis

Gerda Štaraitė-Barsulienė, tel. 8 706 63 791, el. p. gerda.staraite@lr.lt